

100

Joan
Salvat-Papasseit

Dossier de premsa

Índex

Presentació de l'Any

Objectius de l'Any

L'autor

Comissariat

Programació

Actes institucionals

Festivals i espectacles

Jornades d'estudi i àmbit educatiu

Exposicions

Any Salvat-Papasseit a les biblioteques

Altres iniciatives de l'Any

Catàleg d'activitats

Publicacions

Web i imatge institucional

Organització

Comunicació i premsa

Annexos

Recursos en línia

Presentació de l'Any

Enguany fa cent anys que Joan Salvat-Papasseit va morir a Barcelona. És conegut sobretot com a poeta i avantguardista, amb títols que no han estat prou reeditats, exceptuant *El poema de La rosa als llavis*, que va ser tema d'estudi en els cicles educatius. Tampoc ha estat gairebé traduït a altres llengües; no obstant això, la seva obra va ser difosa a partir dels anys seixanta i setanta pels integrants d'Els Setze Jutges i de la Nova Cançó, que van musicar molts dels seus poemes. La seva obra poètica també va esdevenir espectacle en la versió del *Nocturn per a acordió* realitzada pel grup teatral Dagoll Dagom.

Per tant, la commemoració de l'Any Salvat-Papasseit ha de ser un motiu important per revalorar la seva obra i estendre-la entre la ciutadania, especialment entre joves, ja que Salvat-Papasseit era un poeta jove que s'hi adreçava, dient-los: «Sigueu, al menys, cada u de vosaltres una cuca de llum». Els joves poetes catalans haurien d'emmirallar-se en els versos amorosos, populars o d'avantguarda de Salvat-Papasseit i seguir el consell que ofería als poetes en minúscula: «Jo us invito, poetes, a que sigueu futurs, és a dir, immortals. A que canteu avui com el dia d'avui. Que no mideu els versos, ni els compeu amb els dits, ni els cobreu amb diners. Vivim sempre de nou. El demà és més bell sempre

La commemoració dels 100 anys de la mort de Salvat-Papasseit servirà per tornar a situar la seva figura com un referent entre els joves i oferirà noves lectures de la seva poesia

que el passat. I si voleu rimar, podeu rimar, però sigueu Poetes, Poetes amb majúscula altius, valents, heroics i sobretot sincers».

L'obra de Salvat-Papasseit no solament és poètica, sinó que abraça la prosa ja sigui com a articulista social, pensador revolucionari, crític d'art o narrador de contes. El seu compromís social i cívic es pot comprovar a través de les seves col·laboracions en publicacions periòdiques ben diverses. També va destacar com a poeta popular post-maragallí i romàntic. Salvat-Papasseit va ser un activista cultural que va promoure la poesia visual, amb els seus cal·ligrames inspirats en Apollinaire i en el futurisme de Marinetti, a través dels seus llibres i revistes d'avantguarda.

Salvat-Papasseit, amb el seu pensament iconoclasta, proclamava: «Soc, com home de

lletres, d'imaginació escassa, més aviat elemental: tot ho he vist o viscut. Però em sé una aristocràcia d'esperit, que és pot alçar dels límits de la Universitat que no m'aixoplugu. També dels primers passos. Amo l'art i els artistes i les obres inútils dels artistes. Aspiro a una obra inútil que es doni de consol als homes rics, sense la democràcia que confon l'home ric amb l'home de diner, l'artista amb el cavall. Mai no he tingut fortuna, ni mai no la tindrè. Però la joia és meva, perquè la sé mentir, professió de Poeta que soc. Segons la predicció, la mort em prendrà amb foc, perquè un foc interior em consum. Em planyo que la glòria no sigui una donzella que hom pugui estrènyer als braços».

Així doncs, l'Any Salvat-Papasseit ha de servir perquè tota l'obra, tant poètica com en prosa, creixi en lectors, rebi l'atenció de la crítica, sigui objecte d'estudis en cadascun dels seus caires creatius i sigui traduïda a altres llengües. Perquè el so de la seva poesia s'internacionalitzi i faci recordar a tothom que, com va dir el poeta, «Catalunya és un nom i és una amada».

Objectius de l'Any

La commemoració del centenari de la mort del poeta barceloní Joan Salvat-Papasseit, impulsat pel Departament de Cultura a través de la Institució de les Lletres Catalanes, és una excel·lent oportunitat per recordar una vegada més el nostre gran poeta.

Com en totes les commemoracions del nostre patrimoni literari, la finalitat principal de l'Any Salvat-Papasseit és promoure el coneixement de la seva obra i de la seva vida arreu dels territoris de parla catalana, a través de la consecució d'objectius més concrets.

L'Any Salvat-Papasseit ha de servir per difondre la seva obra tant en prosa com en vers, perquè es mantingui viva en els catàlegs editorials i perquè es tradueixi a d'altres llengües, però també ha de servir per fer conèixer el seu entusiasme vital, el seu pensament, el seu compromís social i la seva tasca d'articulista. Cal que la dimensió humana, inquieta, jove, rebel, entusiasta, social, àcrata, catalana i romàntica impregnin la commemoració de l'Any Joan Salvat-Papasseit amb la seva saviesa i amb la seva poesia.

Es fixen, doncs, els següents objectius per a l'Any Salvat-Papasseit:

- Restituir Joan Salvat-Papasseit com a referent dels poetes joves, de manera que se'l tornin a fer seu.
- Oferir reedicions, noves edicions i traduccions dels seus textos i poemes perquè puguin arribar de nou a tothom, a més de generar noves obres al voltant de la seva vida i obra.
- Retornar els poemes de Joan Salvat-Papasseit a la posició preferent que han tingut en el món de la música, així com aconseguir que els músics tornin a tenir presents els seus versos per compondre les seves cançons.
- Mantenir viva la flama dels seus poemes als centres d'educació, tal com ho ha estat en el passat, i fer que els joves alumnes gaudeixin de l'avantguarda creativa dels seus cal·ligrames.

Un extens programa de recitals poètics i es-
pectacles, presentacions de novetats bibli-
ogràfiques, exposicions, actes acadèmics,
conferències i activitats diverses permetran,
al llarg de l'any 2024, difondre l'obra de Sal-
vat-Papasseit en festivals, biblioteques, cen-
tres culturals, ateneus, llibreries i centres edu-
catius.

Tota la programació ha de servir perquè Joan
Salvat-Papasseit sigui homenatjat arreu dels
territoris de parla catalana. I tot perquè pu-
guem gaudir del Poeta amb majúscula, altiu,
valent, heroic i sobretot sincer, que fou Joan
Salvat-Papasseit.

L'autor

Joan Salvat-Papasseit va ser poeta, precursor del futurisme i l'avantguarda a Catalunya, articulista —tant en castellà com en català— dins dels corrents socialistes i anarquistes, i finalment va esdevenir catalanista de profundes arrels socials. Es va formar de manera autodidàctica i va treballar de llibreter a la Secció Literària de les Galeries Laietanes, on va crear la Llibreria Nacional Catalana juntament amb el seu germà Miquel.

Joan Salvat-Papasseit, fill dels barcelonins Joan Salvat Solanas i Elvira Papasseit —amb arrels al camp de Tarragona— va néixer el 16 de maig de 1894 al número 93 del carrer Comte d'Urgell de Barcelona. El 1900 va néixer el seu germà Miquel i, un any després, va morir el seu pare en un accident mentre treballava de fogoner. Els germans Salvat-Papasseit van ser acollits a l'Asil Naval situat a la Corbeta Tornado, ancorada al port de Barcelona. Fins als dotze anys Salvat va restar en aquest centre, on va rebre una educació catòlica, patriòtica i militarista. A la sortida de l'Asil, va entrar a estudiar als Salesians, marcat per una profunda fe catòlica, però les necessitats econòmiques de la família el van portar al món laboral: va fer de mosso d'adrogueria i d'aprenent en un taller d'escultor. Durant una breu temporada va estudiar escultura a la Llotja amb el professor Manuel Fuxà.

La falta de mitjans i la necessitat de buscar feina el preocupaven. En un escrit s'alarmava perquè creu que, degut a la seva situació, li caldrà vendre's el seu únic tresor: els llibres

A través de l'amistat amb els llibreters Emili Eroles i els germans Palau va freqüentar les parades de llibres de Santa Madrona, fins que la seva afició a la lectura el va portar a l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Allà va llegir-hi obres d'autors com Reclus, Kropotkin, Nietzsche, Ibsen o Gorki. També va assistir a les nombroses conferències de l'Ateneu, de les quals va quedar influenciat, sobretot, per la que va pronunciar Eugenio Noel contra les corrides de toros. Així, el 1912 Salvat-Papasseit va fundar el Grup Antiflamenquista Pro Cultura, amb Joan Alavedra i altres companys, i es dedicaven a fer campanya antitaurina a les portes de les places de toros. Aquell mateix any va conèixer Carne Eleuterio, la seva futura esposa.

Salvat-Papasseit va formar part de la Junta directiva de l'Ateneu Enciclopèdic i va ser elegit secretari de la Secció de Literatura, on va or-

ganitzar cicles de lectures de poetes catalans i castellans, entre les quals destaca l'homenatge a Joan Maragall. El 1914 va viure una etapa bohèmia-revolucionària en què va participar a les tertúlies del Bar del Centro (rambla del Mig) i va ser redactor de *Los Miserables*, malgrat que per un article publicat en aquest periòdic va ser condemnat a dos mesos i un dia de presó. L'any 1915 va treballar de vigilant nocturn al Moll de la Fusta, que va inspirar el seu poema "Nocturn per a acordió". El 1916 es va afiliar a les Joventuts Socialistes de Barcelona i va publicar articles a *Justícia Social*, de Reus, amb el pseudònim de Gorkiano. També va començar a publicar el col·leccionable "Glosa de un socialista" a *Sabadell Federal*. En aquest mateix diari, l'1 de juliol de 1916, va publicar el seu primer article en català "La Nacionalitat i el Socialisme".

El 1917 va entrar a treballar de mosso al Faienç Català i, poc després, es va incorporar de dependent a les Galeries Laietanes. Aquell mateix any va editar la revista *Un enemic del poble* —títol inspirat en Ibsen. El 7 de juliol de 1918 es va casar amb Carme Eleuterio a la Parròquia de Sant Miquel de la Barceloneta. La parella va viure un temps breu al carrer de Sant Pau, a Sitges, on el Faienç hi tenia una botiga. Precisament és en aquest poble del Garraf on va caure malalt de l'anomenada grip espanyola, fet que va ser determinant per la seva posterior tuberculosi. Al seu retorn, es va instal·lar en el pis familiar de Carme Eleuterio, al número 11 del carrer de Ginès i Partagàs, a la Barceloneta.

Salvat-Papasseit comença una nova etapa a les Galeries Laietanes, i anirà deixant, poc a poc, la lluita política per passar, amb tota la seva força, a centrar-se en la lluita literària

A les Galeries Laietanes va publicar-hi *Humo de fàbrica*, un recull d'articles firmats com a Gorkiano, i va fer coneixença i amistat amb la majoria d'artistes, escriptors i poetes noucentistes, així com amb d'altres d'avantguarda, com Torres-García, Rafael Barradas i Joan Miró. Tots tres van col·laborar en les revistes i publicacions que editava Salvat-Papasseit, com *Un enemic del poble*, *Arc-Voltaic* i *Proa*, i en el seu primer llibre de versos, *Poemes en ondes hertzianes*, publicat el 1919, amb il·lustracions de Joaquim Torres-García i Rafael Barradas. Aquell mateix any va néixer la seva filla Salomé.

El 1920 va viatjar a París per comprar revistes i llibres d'avantguarda per a les Galeries Laietanes. També va escriure per a diverses revistes, com ara *La Columna de Foc* (Reus), *El Dia* (Terrassa) o *Mar Vella*; va participar en les tertúlies de la Joventut Catalanista de la Barceloneta i va publicar *Contra els poetes amb minúscula. Primer manifest català futurista*. Va fer les primeres estades de repòs a Sant Just Desvern i Can Robert de Matadepera, sota els auspicis de Daniel Cardona i Emili Badiella.

El 1921 va fer cura de repòs a Fuenfría (Cerdilla). Durant aquest viatge, va visitar el Museu del Prado de Madrid i les redaccions de les revistes ultraistes, que van convidar-lo a publicar els seus versos. Així va fer amistat amb Isaac del Vando Villar, Guillermo de Torre i Ramón Gómez de la Serna. Aquell mateix any va publicar *L'irradiador del Port i les gavines* i també va col·laborar a *La Revista* i a *La Mainada*.

El 1922 va néixer la seva filla Núria. A *La Publicitat* va escriure alguns articles amb el pseudònim de La Ploma d'Aristarc i també va col·laborar en el periòdic *Estat Català*. Dos poemes seus van aparèixer en una antologia francesa sobre la poesia catalana. D'altra ban-

Salvat-Papasseit, persona inquieta, rebel i llibertària, se sent cridat a ser avantguardista, de la mateixa manera que abans s'havia sentit cridat per l'església o per la revolució social

da, gràcies a l'ajuda de l'industrial i mecenes Lluís Plandiura, va poder fer estades de salut als Pirineus francesos: Escaldes, Vernet, Banys d'Arles. També va publicar poemes a les revistes ultraistes de Madrid i a les avantguardistes europees: *Grecia*, *Ultra*, *Reflector*,

Cosmopolis, Tableros, Sic, Porcellaria, Révue de l'Époque. Aquell mateix any també va publicar dos llibres de poemes: *Les conspiracions* i *La gesta dels estels*.

L'any següent, el 1923, va fer una nova estada al Vernet, on va escriure gran part d'*El poema de La rosa als llavis*, que es va publicar el mateix any i va incloure un frontispici de Josep Obiols. A banda de la seva amistat amb intel·lectuals catalans — Joan Alavedra, Tomàs Garcés, Cristòfor de Domènech, Xavier Nogués o Josep M. Junoy, entre d'altres— també s'escrivia amb els principals mentors de l'avantguarda europea, com Marinetti, Petronio, Van Doesburg, Avermaete, etc.

El febrer de 1924 va morir la seva filla Núria i, sis mesos més tard, el 7 d'agost de 1924, Joan Salvat-Papasseit va morir als trenta anys, al número 64 del carrer de l'Argenteria. Va ser enterrat al cementiri de Montjuïc. Al 1925 i al 1926 van aparèixer els seus llibres pòstums: *Óssa menor. Fi dels poemes d'avantguarda*, amb dibuixos de Josep Obiols, i *Els nens de la meva escala*, amb il·lustracions d'Emili Ferrer.

Comissariat

Ferran Aisa i Pàmpol (Barcelona, 1948) és escriptor, poeta, assagista, periodista cultural i guanyador del Premi Ciutat de Barcelona d'Història Agustí Duran i Sanpere. Ha participat com assagista a *Carrers de frontera: passatges de la cultura alemanya a la cultura catalana*, i va fer el pregó literari de l'any 2012 a la Nit Literària d'Òmnium Cultural a Sant Cugat del Vallès. Ha estat redactor i col·laborador de diversos periòdics i revistes, com ara *Diario de Barcelona*, *La Vanguardia*, *Solidaridad Obrera*, *Catalunya*, *El Vaixell Blanc*, *El Punt / Avui*, *20 Minutos*, *Diari Més*, *Caravansari*, *La Corbella*, *Ajoblanco*, *Libre Pensamiento*, etc. També ha participat en diversos simposis i seminaris organitzats per universitats catalanes i diverses institucions.

Ha fet de guionista de documentals i ha treballat de comissari i documentalista d'exposicions d'entitats i institucions com l'Ateneu Enciclopèdic Popular, el Museu d'Història de Catalunya, Biblioteques de Barcelona, l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona o la Institució de les Lletres Catalanes. En col·laboració amb aquesta darrera, va participar com a encarregat de documentació de l'exposició «Joan Salvat-Papasseit, poeta avantguardista català». També ha col·laborat als programes de TV3 *Thalassa* i *Tarasca*, i *Va passar aquí* de Betevé, dedicats a Salvat-Papasseit.

Escriptor i historiador, ha dedicat bona part de la seva trajectòria a investigar la vida i l'obra de Salvat-Papasseit, de qui ha publicat diversos volums biogràfics

Ha fet de professor d'Història de Catalunya de l'ACCAT, dels Juliols de la Universitat de Barcelona i a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent, on va impartir tres lliçons sobre Salvat-Papasseit. Ha participat en nombrosos actes dedicats a Salvat-Papasseit arreu dels Països Catalans, a la Fundació Zenobia Juan Ramón Jiménez de Moguer (Huelva) i ha publicat un extens treball sobre Salvat-Papasseit a la revista *A Ideia* (Évora). Entre els actes dedicats a Salvat-Papasseit, destaca la seva participació en el centenari del naixement del poeta, quan va elaborar una exposició i va organitzar un concert d'Ovidi Montllor a l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

Ha publicat tres llibres sobre Salvat-Papasseit amb Mei Vidal: *Joan Salvat-Papasseit: l'home entusiasta*; *Joan Salvat-Papasseit (1894-1924)* i *L'incendiari de mots*. Ha col·laborat en el llibre-catàleg de l'exposició sobre Salvat-Papasseit que es va veure a l'Arts Santa

Mònica, en antologies poètiques com *Odes a Barcelona: 1840-2011* i *Voces del Extremo: antologia 2012-2016*, i també va escriure el pròleg del llibre-disc *Sota el firmament*. D'altra banda, ha publicat més de trenta llibres, entre els quals destaquen *La cultura anarquista a Catalunya*; *Les avantguardes: surrealisme i revolució*; *Mestres, renovació i avantguarda pedagògica a Catalunya*; *L'Ajuntament de Barcelona: república, guerra i revolució (1931-1939)*; *Barcelona balla: dels salons aristocrà-*

tics a les sales de concert; *Montjuïc: la muntanya del poble*; *La vaga de la Canadenca o L'anarquisme contra la dictadura franquista (1939-1975)*. Amb col·laboració de Mei Vidal també ha publicat els llibres *Camins utòpics: Barcelona 1868-1888* i *El Raval: un espai al marge*. Ha publicat diversos reculls poètics: *Arran de mar*, *Rambla del Raval*, *Calidoscopi*, *Terra de pas*, *Balada dels temps difícils*, *Balada dels Ravals*, *Sense bandera*, i *El Raval de Barcelona*.

Programació

Actes institucionals

Acte institucional de l'Any Salvat-Papasseit

Juliol

Barcelona

Per commemorar el centenari de la mort de Joan Salvat-Papasseit, la Institució de les Lletres Catalanes organitza l'acte central de la commemoració, en què hi participaran Enric Casasses i Pascal Comelade. Durant l'acte es recordaran totes les facetes de la figura polièdrica de Salvat-Papasseit i també es reivindicarà la seva obra des d'una perspectiva contemporània i actual, amb l'objectiu d'oferir noves aproximacions a la seva poesia.

Organitza: Institució de les Lletres Catalanes

Lletres al Parlament

Abril

Parlament de Catalunya, Barcelona

Per celebrar la diada de Sant Jordi al Parlament de Catalunya, s'organitza una lectura de textos per commemorar les efemèrides de 2024, entre les quals hi ha Joan Salvat-Papasseit. Els lectors i lectores que participaran en aquesta iniciativa seran, principalment, càrrecs institucionals i representants de la societat civil.

Lletres als Ferrocarrils

Abril

Barcelona

El Departament de Cultura i el Departament de Territori celebraran la diada de Sant Jordi batejant un tren de Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) amb el nom de Joan Salvat-Papasseit. Aquesta unitat de tren se sumarà, així, als altres combois dels FGC batejats els últims anys amb noms d'escriptors i escriptores.

A més de l'acte de bateig, també s'ha preparat un vídeo curt per donar a conèixer l'autor entre els usuaris dels trens. Així mateix, l'exposició "Salvat-Papasseit, l'irradiador de l'avantguarda" s'instal·larà a l'Espai Provença.

Festivals i espectacles

Barnasants Papasseit: La rosa als llavis

9 de febrer, 20h. La Cate, Figueres

11 de febrer, 18.30h.

El Centre, Llorenç del Penedès

7 de març, 20.30h. Bar Cafè Nou, Mataró

14 de març, 19h.

Els Amics de les Arts, Terrassa

12 d'abril, 20h.

Espai Assemblea de la CONC, Barcelona

21 d'abril, 11.30h.

Casino Suburense, Sitges

23 d'abril, 19.30h. Casino, Calaf

31 de maig, 20h. Casino, Vic

El músic Tomàs de los Santos i l'actriu Elsa Tronchoni celebren l'obra de Joan Salvat-Papasseit a través de la compilació de cançons i rapsòdies basades en *El poema de La rosa als llavis*. L'espectacle és una producció pròpia del Barnasants i la gira s'organitza en col·laboració amb la Xarxa de Teatres d'Ateneus de Catalunya.

Festival de poesia de Girona

15 de febrer, 19h

Casa de Cultura, Girona

Sota el pretext de celebrar la literatura de tres dels poetes més reeixits dels països catalans, Francesc Vicent Garcia, Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estellés, aquesta taula rodona vol explorar la poesia eròtica catalana, des del segle XVII fins al XX. Taula rodona amb la participació de Josep Pedrals, Albert Rosich, Anna Perera i Irene Mira.

Organitza: Diputació de Girona

Recitals, espectacles i concerts dedicats a Salvat-Papasseit permetran redescobrir l'obra del poeta

Primavera d'hivern, Primavera d'estiu

23 de febrer, 18.30h

Biblioteca Víctor Català, L'Escala

Recital de cançons, poemes, proses i moments de la vida de Salvat-Papasseit que té els seus orígens als anys 90, quan va ser impulsat pel grup Bitaina amb la direcció de Ramon Manent. El recital s'ha recuperat enguany amb motiu de la commemoració del centenari de la mort de Salvat-Papasseit. L'espectacle compta amb la participació de Ramon Manent a la veu i la guitarra, Ferran Martínez a l'acordió, Baltasar Fonts com a rapsode i Mercè Pàmies a la narració.

Festival Poesia Lleida

21 de març, 20h

Cafè del Teatre de l'Escorxador, Lleida

En el marc del Festival Poesia Lleida s'ha programat l'estrena de l'espectacle "La rosa als llavis", que compta amb una poeta (el dígraf del desitx), un raper (Valdivia) i un percussionista (Davitillu) dalt de l'escenari. Fusió i mestissatge, passió extrema i ironia salvatge. Energia i anarquia per retre honors a l'home, al poeta en majúscules i al jove talent visionari que fou Salvat-Papasseit. Amb amor, amb devoció, a partir de textos del llibre *El poema de La rosa als llavis*, entre d'altres.

Organitza: Ajuntament de Lleida

Prop del mar!

24 d'abril, 20h.

Palau de la Música Catalana, Barcelona

26 d'abril, 20.30h.

Teatre Fortuny, Reus

27 d'abril, 20h.

Teatre Àngel Guimerà, El Vendrell

L'Associació Joan Manén i El Cor Canta impulsen aquest concert simfònic-coral que posarà en relleu la màgica i enriquidora simbiosi entre literatura i música. S'interpretarà *La rosa als llavis* per a veu i orquestra d'Eduard Toldrà, basada en sis poemes de Joan Salvat-Papasseit; i *Camí de sol* de Gerard López Boada, una obra de nova creació composta el 2019 en homenatge a Salvat-Papasseit. En el concert hi participarà l'Orquestra Camerata XXI-Ciutat de Reus i El Cor Canta dirigits per Néstor Bayona, amb la soprano Serena Sáenz i el tenor Roger Padullés com a solistes.

L'Ensofrada. Fira de llibres i vins

11 de maig

Marçà

La segona edició de l'Ensofrada, que se celebrarà en diversos espais de Marçà (Priorat), se suma a la commemoració de l'Any Joan Salvat-Papasseit amb una jornada d'homenatge que inclourà diversos actes: presentació de novetats editorials, lectures poètiques i un mural cal·ligramàtic, entre d'altres iniciatives.

Organitza: Centre Quim Soler, Lo Diable Gros i Los Comuns

De la vida i de la mort...

17 de maig, 20h

Teatre Àngel Guimerà, El Vendrell

En aquest espectacle es confronten les obres de dos poetes radicalment diferents: d'una banda, Joan Salvat-Papasseit, el poeta de l'amor i del vitalisme, de l'entusiasme i dels colors; de l'altra, l'obra poètica romàntica i gòtica d'Àngel Guimerà, plena de foscor i imatges terrorífiques. Espectacle coordinat per Jordi Martí Font i interpretat per l'alumnat del batxillerat artístic de l'Institut Baix Penedès.

Barcelona Poesia

19 de maig

Barcelona

Amb motiu de la commemoració del centenari de la mort de Salvat-Papasseit, el programa del Barcelona Poesia inclourà dos actes al voltant del poeta: la ruta literària "Joan Salvat-Papasseit, Barcelona i el mar", a càrrec de Maria Nunes i coordinada pel MUHBA, i també l'espectacle "Sageta de foc", que es podrà veure el diumenge 19 de maig a les 21h al Pati de la Misericòrdia.

"Sageta de foc" és un espectacle de dibuix i música en directe, que tindrà la paraula poètica de Salvat-Papasseit com a fil conductor. Als poemes recitats s'hi suma la projecció de les il·lustracions i els traços de Joma i la música interpretada per la flautista Elisabet Franch. Per tant, la paraula recitada, els dibuixos i projeccions de Joma i la música interpretada per Franch protagonitzen una creació performativa a temps real que pivota a mig camí entre allò fixat i perenne i la fugacitat del moment.

Organitza: Ajuntament de Barcelona

Litterarum, fira d'espectacles literaris

24 - 26 de maig

Móra d'Ebre

Litterarum és una fira d'espectacles literaris que promou propostes escèniques de qualsevol disciplina de les arts de l'espectacle basades en textos literaris escrits originalment en llengua catalana que no hagin estat concebuts per a l'escena. El programa de la fira inclourà un espectacle basat en la poesia de Joan Salvat-Papasseit.

Organitza: Ajuntament de Móra d'Ebre, Institut Ramon Muntaner, Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre i Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre

Transvers. Festival de poesia de Tarragona

28 de maig, 20h

Port de Tarragona

Amb l'objectiu de donar una visió general de Salvat-Papasseit, la Sala Trono ha creat "Escopiu a la closca dels cretins", un espectacle poètic a través del qual coneixerem el poeta i la seva obra; no tan sols la poesia, sinó també els manifestos i unes pinzellades de la seva biografia. El poeta ens parlarà en primera persona i el públic serà interpel·lat pels mots que els joves ens dirigiran explícitament.

Organitza: Associació de Professionals i Estudiosos en Llengua i Literatura Catalanes

Tot l'enyor de demà

31 de maig, 20.30h.

Auditori Caputxins, Figueres

3 de juny, 19h.

Ateneu Barcelonès, Barcelona

Recital peu a veu i piano a càrrec de David Alegret, tenor, i Daniel Blanch, piano. Enguany es commemora el 125è aniversari del naixement del compositor noucentista Ricard Lamote de Grignon i en aquest concert descobrirem la diversitat de la seva obra vocal. El programa es completa amb una selecció de cançons de Joan Lamote de Grignon i l'estrena del cicle *La gesta dels estels*, de Miquel Ortega, sobre poemes de Joan Salvat-Papasseit

Organitza: Associació Joan Manén

Festa Verdaguer

2 de juny

Folgueroles

En el marc de la Festa Verdaguer, un festival literari que aglutina activitats tradicionals i populars, el Patronat d'Estudis Osonencs impulsa l'esbartada a la Font del Desmai de Folgueroles, un acte poètic que enguany tindrà com a protagonista el poeta avantguardista Joan Salvat-Papasseit.

Festival Voces del Extremo

Juliol

Moguer (Huelva)

En aquesta trobada poètica anual, que se celebra des de 1999, enguany es programarà un acte d'homenatge a Joan Salvat-Papasseit amb motiu del centenari de la seva mort. L'activitat comptarà amb la participació de Ferran Aisa i Mei Vidal.

Organitza: Fundación Zenobia-Juan Ramón Jiménez

La Setmana del Llibre en Català

20-29 de setembre

Passeig Lluís Companys, Barcelona

Els anys literaris sempre són presents dins de la programació de La Setmana. Enguany, la Institució de les Lletres Catalanes organitza un acte central dedicat als quatre autors commemorats: Àngel Guimerà, Montserrat Vayreda, Vicent Andrés Estellés i Joan Salvat-Papasseit.

Així mateix, en el marc de La Setmana, també s'ha organitzat una ruta literària de cadascun dels commemorats. En el cas de Salvat-Papasseit, la ruta recorrerà diversos indrets del barri de la Barceloneta i serà dinamitzada per Maria Nunes.

Organitza: Institució de les Lletres Catalanes

Poesia als parcs

29 de setembre, 12h

Parc Natural de la Serra de Collserola

El cicle Poesia als parcs, impulsat per la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, inclourà en la seva programació un recital dedicat a Joan Salvat-Papasseit per commemorar el centenari de la seva mort que tindrà lloc als jardins del MUHBA Vil·la Joana.

Festival Tocats de Lletra

Octubre 2024

Manresa

En el marc del festival literari "Tocats de Lletra", que compta amb la participació de diverses entitats manresanes, algunes de les activitats programades tindran com a protagonista l'obra poètica de Joan Salvat-Papasseit, en commemoració del centenari de la seva mort.

Canto la lluita i l'amor

18 d'octubre

Espai l'Amistat, Premià de Mar

20 d'octubre

Palau de la Música Catalana, Barcelona

El Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana ha preparat aquest concert d'homenatge a Salvat-Papasseit amb l'objectiu de reivindicar la seva figura a través dels poemes musicats per compositors ben diversos, des de Manuel Oltra fins a Joan Manuel Serrat, passant per Xavier Sans, Feliu Gasull o Carles Prat, amb una estrena d'Anna Campmany. Es tracta d'un concert en què la poesia de Salvat-Papasseit s'entrellaça amb la música coral catalana dels darrers temps.

1924 < 4 x 24 = 100

23 de novembre

Lleialtat Santsenca, Barcelona

L'Orfeó de Sants ha preparat un espectacle poeticomusical al voltant dels quatre autors commemorats enguany: Àngel Guimerà, Montserrat Vayreda, Vicent Andrés Estellés i Joan Salvat-Papasseit. L'espectacle inclou peces corals i també poemes recitats i cantants amb acompanyament de piano.

Organitza: Escola de Teatre de l'Orfeó de Sants

Jornades d'estudi i àmbit educatiu

Salvat-Papasseit als centres educatius

El Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya ha creat un [espai web XTEC](#) dedicat a la commemoració de l'Any Joan Salvat-Papasseit, que inclou una biografia del poeta i també un recull dels principals recursos didàctics i pedagògics sobre l'autor amb l'objectiu de posar-lo a la disposició del professorat i que la poesia de Salvat-Papasseit es pugui treballar a les aules.

XIX Premi Literari Emili Mira i López a la Qualitat Lingüística

Les comissions de dinamització lingüística i cultural de les facultats d'Educació i Psicologia, juntament amb els Serveis Lingüístics de la UB, convoquen la dinovena edició d'aquest premi amb l'objectiu de fomentar la creativitat entre l'alumnat i difondre les creacions de tots els col·lectius del Campus. Enguany, la convocatòria del premi ret homenatge a Salvat-Papasseit i estableix que les obres han d'inspirar-se, de manera oberta, en el vers «Vosaltres no sabeu què és guardar fusta al moll». El premi va dirigit a l'alumnat del Campus de Mundet.

Organitza: Universitat de Barcelona

La commemoració fomentarà la presència de Salvat-Papasseit a les aules, així com nous acostaments acadèmics cap a la seva obra

Il·lustració i recital de poemes de Joan Salvat-Papasseit

Institut Joan Salvat-Papasseit, Barcelona

L'institut del barri de la Barceloneta enguany ha ampliat a tots els cursos el projecte d'estudi del poeta que dona nom al centre educatiu. Així, l'alumnat participarà en un projecte d'il·lustració de poemes de Salvat-Papasseit, alguns dels quals es podran veure entre el mes d'abril i maig a la Biblioteca La Fraternitat. A més, durant el dia de Sant Jordi, els estudiants també participaran en un recital de poemes de l'autor que tindrà lloc davant la biblioteca i en què també es llegiran poemes de Tomàs Garcés i Felícia Fuster.

Organitza: Institut Joan Salvat-Papasseit i Biblioteca La Fraternitat

**Taller “Salvat-Papasseit:
inundem de poesia les aules”**

9 d’abril, 17.30h

Casa de Cultura, Girona

Aquest taller, a càrrec de Mariona Masgrau, proposa diferents activitats per tal d’inundar les aules de poesia, especialment a partir de la poesia visual de Joan Salvat-Papasseit. Des de la pràctica i el diàleg, el taller s’endinsa en l’obra de Salvat-Papasseit i explora les maneres de compartir-la amb els alumnes d’educació infantil i primària, amb l’objectiu de convertir-la en un pretext per fer poemes visuals. Activitat inclosa en el marc del XXVIII Festival de Poesia de Girona.

Organitza: Diputació de Girona

**Jornada pedagògica
Joan Salvat-Papasseit**

27 abril, 9.30-13.30h

Biblioteca La Fraternitat, Barcelona

El Departament d’Educació de la Generalitat de Catalunya impulsa una jornada pedagògica dirigida al professorat d’educació primària, secundària i batxillerat per fomentar el desenvolupament d’una mirada crítica i activa sobre l’obra de Joan Salvat-Papasseit. En aquesta jornada es donaran a conèixer recursos didàctics i novetats editorials sobre l’autor i es reivindicarà la importància de treballar l’autor en el context educatiu actual. La jornada inclourà una conferència inaugural del comissari de l’Any Salvat-Papasseit, Ferran Aisa, i també una ruta literària per la Barceloneta, a càrrec de Maria Nunes.

Organitza: Departament d’Educació

Recercat.

Jornada de Cultura i Recerca Local

3-5 de maig

Sabadell

Durant la vintena edició del Recercat, el Grup d’Estudis Sitgetans (GES) presentarà el programa d’actes que ha impulsat en el marc de la commemoració de l’Any Salvat-Papasseit. El projecte “Joan Salvat-Papasseit a Sitges (1918-1924)” s’inclourà a la sessió de pòsters i la presentació anirà a càrrec de Núria Amigó, presidenta del GES, i Vinyet Panyella, coordinadora del programa.

Jornada acadèmica

**“Joan Salvat-Papasseit:
100 anys a l’irradiador del port”**

6 de juny de 2024

MUHBA Vil·la Joana, Barcelona

Aquesta jornada, coordinada per Antoni Martí Monterde, tindrà per objectiu renovar els estudis acadèmics al voltant de l’obra i la figura de Joan Salvat-Papasseit i donar a conèixer les noves aportacions que, des de l’àmbit acadèmic, s’estan portant a terme. La jornada comptarà amb les intervencions de Ferran Aisa, Pilar Garcia Sedas, Jordi Martí Font, Anna Perera Roura, Margalida Pons i Jaume C. Pons Alorda, entre d’altres.

Organitza: Institució de les Lletres Catalanes, Museu d’Història de Barcelona i Universitat de Barcelona

Jornades “Teatre i poesia a l’aula”

8 i 9 de juliol de 2024

Universitat Autònoma de Barcelona

Aquestes sessions de formació dirigides a professorat d’educació secundària es dedicaran al teatre, amb una especial atenció a l’obra d’Àngel Guimerà, i també a la poesia de Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estellés. La sessió dedicada a Salvat-Papasseit inclourà amb una conferència de Jaume Aulet i també comptarà amb les intervencions de Josep Lluís Badal i Joan Calsina, entre d’altres. Així mateix, durant la jornada es presentaran alguns materials didàctics sobre la poesia de Salvat-Papasseit.

Organitza: Col·lectiu Pere Quart

Jornada “Jo volia un vers i l’he pres”

Tardor

Institut d’Estudis Catalans, Barcelona

Aquesta jornada, dirigida a alumnat d’educació secundària, tindrà per objectiu la creació de poemes a través de l’obra de Salvat-Papasseit. La jornada, coordinada per Màrius Serra i organitzada amb la col·laboració de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, també inclourà una visita comentada a l’exposició sobre el poeta que es podrà veure al claustre de l’IEC.

Organitza: Institut d’Estudis Catalans

Mostra expositiva de les commemoracions literàries 2024

Tardor

Institut d’Estudis Catalans

L’Institut d’Estudis Catalans, en col·laboració amb la Institució de les Lletres Catalanes, presentarà les exposicions de petit format de les quatre commemoracions literàries d’aquest any al claustre de l’IEC: Àngel Guimerà, Montserrat Vayreda, Vicent Andrés Estellés i Joan Salvat-Papasseit. Durant l’estada de les exposicions al claustre, l’Institut d’Estudis Catalans organitzarà visites guiades per a estudiants de secundària i batxillerat.

Cal·ligrames Acció

Setembre-octubre

Institut Joan Ramon Benaprès, Sitges

El professorat i l’alumnat del batxillerat artístic de l’Institut Joan Ramon Benaprès de Sitges prepara una exposició-acció de cal·ligrames que es podrà veure en una ruta per diversos aparadors de la població. La iniciativa està coordinada per Joan Duran, poeta, i Xavier Gimeno, escriptor i professor, i compta amb la col·laboració del Grup d’Estudis Sitgetans.

Jornada “La Revista de Catalunya i la seva època”

23 d'octubre

Sala de Graus del Campus Catalunya, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

Aquesta jornada acadèmica estarà dedicada a analitzar l'època de la *Revista de Catalunya*, que enguany celebra el seu centenari, i es posarà en relació amb els autors commemorats el 2024: Àngel Guimerà, Montserrat Vayreda, Vicent Andrés Estellés i Joan Salvat-Papasseit. En concret, les intervencions sobre Salvat-Papasseit aniran a càrrec de Ferran Aisa i Jordi Martí Font.

Organitza: Càtedra Josep Anton Baixeras de Patrimoni Literari Català

Arc Voltaic núm. 2

Tardor

Institut Escola Mirades, Barcelona

Projecte de mediació que consisteix a situar artistes dins l'escola per desenvolupar una investigació sobre la revista *Arc Voltaic*, que Salvat-Papasseit va impulsar l'any 1918. A partir de l'exploració de l'estètica de l'autor i la posada en marxa d'una màquina de risografia oblidada a l'institut, s'editarà un segon número de la revista *Arc Voltaic*. El projecte en tres fases consistirà, en primer lloc, en la posada en marxa de la màquina de risografia que l'institut podrà fer servir en els seus projectes educatius i que s'inaugurarà amb la publicació d'*Arc Voltaic* núm. 2. La segona part es focalitza a la docència i la pràctica artística amb l'alumnat a partir de la poètica papassetiana i les formes avantguardistes. Finalment, la tercera fase consistirà en crear i organitzar els continguts de la publicació i la seva posterior impressió amb tècnica de la risografia.

Organitza: a cobert, Fundació Joan Brossa i Institut Escola Mirades

Exposicions

“Salvat-Papasseit, l’irradiador de l’avantguarda”

Aquesta exposició itinerant dedicada a Joan Salvat-Papasseit, organitzada per commemorar el centenari de la seva mort, mostra la figura polièdrica de l’autor. Els sis plafons de què està composta fan un recorregut per la seva vida i obra a través de material gràfic i citacions del poeta, i el fet que sigui itinerant permetrà fer conèixer l’autor arreu del territori català.

El títol de l’exposició mostra l’afany avantgardista de Salvat-Papasseit, que fou l’irradiador del port, amb els seus cal·lígrames, els seus versos lliures i els seus poemes d’amor. L’exposició també recupera de manera breu i concisa el pensament de Salvat-Papasseit. Cada plafó està destinat a un tema essencial de la seva trajectòria literària i vital: la formació, les revistes, el poeta d’avantguarda, l’home entusiasta i la recuperació de la seva obra. D’aquesta manera, l’exposició mostra la seva trajectòria poètica, humana i artística, un trajecte que va del seu pas per l’Asil Naval fins a la seva ocupació de llibreter a les Galeries Laietanes, passant per la seva etapa de vigilant al Moll de la Fusta, la seva vida familiar i l’espurna poètica en què enlairava els seus versos. També tracta la seva relació amb els artistes i literats catalans i els d’avantguarda, sense oblidar la greu malaltia que el va portar a la mort en plena joventut.

L’exposició, doncs, ens ajuda a comprendre qui va ser Salvat-Papasseit i amb quina passió

Set exposicions arreu del territori donaran a conèixer totes les facetes de la vida i l’obra de Salvat-Papasseit

es va dedicar a crear una obra completament original. A través dels textos inclosos també podem esbrinar el Salvat-Papasseit rebel, que firmava els seus articles com Gorkiano i el pensador poètic dels *Mots-propis* i dels manifestos. A la part final, es mostra la recuperació del poeta, després d’un llarg silenci, a través de la cançó, les edicions i el record urbà. D’aquesta manera, l’exposició pretén fer memòria viva d’un dels escriptors més populars de la llengua catalana del segle XX: far poètic i irradiador de l’avantguarda a Catalunya.

L’exposició es produirà en format de plafons enrotllables per facilitar-ne la itinerància. Es crearan diverses còpies de l’exposició, que s’oferiran a tot el territori a través dels circuits habituals d’itinerància de la Institució de les Lletres Catalanes i el Sistema de Lectura Pública de Catalunya.

Comissariat: Ferran Aisa

Organitza: Institució de les Lletres Catalanes

Disponible per itinerar a partir del mes de maig

“Homenatge a Joan Salvat Papasseit 1894-2024”

Gener - Desembre

Diversos municipis

Dinou fotògrafs de l'entitat Foto Torroella s'han inspirat en l'obra Salvat-Papasseit per organitzar una mostra de trenta obres que es podrà veure durant el 2024 en nou poblacions, entre les quals hi ha Verges, Figueres, Sant Cugat del Vallès, Torroella de Montgrí, Sant Feliu de Guíxols, Girona o Vic, entre d'altres.

Organitza: Associació Foto Torroella

“Salvat-Papasseit, llibreter”

1 d'abril - 29 de juny

Llibreria-Galeria L'Illa del Tresor, Premià de Mar

Exhibició de materials bibliogràfics, visuals i gràfics que constitueix el conjunt de la producció impresa que Salvat-Papasseit va publicar en vida. La mostra també inclou altres documents que van influenciar la seva obra i van tenir en paper decisiu en el seu ofici de llibreter. L'exposició es complementa amb una projecció multimèdia, de caire divulgatiu, i es preveu realitzar visites guiades per a públic escolar.

Comissariat: Àlex Pons

“Els llibres del poeta”

1 - 27 d'abril

Biblioteca Santiago Rusiñol, Sitges

Exposició que recull les primeres edicions dels llibres de Salvat-Papasseit dedicades a personatges de la vida cultural del Sitges noucentista; documents i cartes procedents de fons públics i privats; i edicions diverses que formen part del fons de la biblioteca.

Coordinació: Francesc Parra

“Poemes il·lustrats de Joan Salvat-Papasseit”

11 d'abril - maig

Biblioteca La Fraternitat, Barcelona

Mostra de poemes il·lustrats per part de l'alumnat de l'Institut Joan Salvat-Papasseit del barri de la Barceloneta.

Organitza: Institut Joan Salvat-Papasseit i Biblioteca La Fraternitat

“Paraules en llibertat: Joan Salvat-Papasseit i Josep Pla”

28 de maig – 28 de setembre

Fundació Josep Pla, Palafrugell

De ben joves, Salvat-Papasseit i Josep Pla van coincidir en nombroses ocasions a la llibreria de les galeries Faiança de Barcelona. Esperits lliures i companys de generació, envoltats de llibres, van compartir moltes hores de conversa que van cristal·litzar en una admiració mútua. La Fundació Josep Pla se suma a l'Any Salvat-Papasseit amb una exposició de petit format que ofereix testimonis documentals de la complicitat entre els dos autors: volums dedicats, articles periodístics i, especialment, el manuscrit de l'“Homenot” amb el qual Pla va reivindicar la valuosa contribució de Salvat-Papasseit a la literatura catalana contemporània.

Organitza: Fundació Josep Pla

“Poemes i manifestos”

15 d'octubre – 8 de novembre

Biblioteca Santiago Rusiñol, Sitges

Reproducció a gran format de poemes i manifestos de Joan Salvat-Papasseit, exposada a les parets del pati de la biblioteca.

Any Salvat-Papasseit a les biblioteques

Catàleg d'activitats

Des del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya s'ha elaborat un catàleg d'activitats que inclou recitals, concerts, conferències i altres activitats de caire divulgatiu dirigides a infants, joves i adults, amb l'objectiu de fomentar la dinamització lectora de les obres de Joan Salvat-Papasseit. El catàleg es posarà a disposició de totes les biblioteques públiques de Catalunya. Seran les mateixes biblioteques les que en fan la tria.

Exposició itinerant "Salvat-Papasseit, l'irradiador de l'avantguarda"

Aquesta mostra de sis plafons sobre la vida i l'obra de Joan Salvat-Papasseit vol donar a conèixer les diverses facetes de l'autor per commemorar el centenari de la seva mort. L'objectiu de l'exposició, que es presenta en forma de plafons il·lustrats, és crear una eina divulgativa i que sigui fàcil d'itinerari. Cada servei territorial de Biblioteques disposarà d'una còpia de l'exposició per moure.

Lectura de poemes de Joan Salvat-Papasseit

23 d'abril

Biblioteca La Fraternitat, Barcelona

Durant la diada de Sant Jordi, davant la porta d'entrada de la Biblioteca de la Barceloneta, l'alumnat de l'Institut Joan Salvat-Papasseit llegirà poemes de l'autor commemorat.

Diverses activitats, clubs de lectura i una exposició itinerant donaran a conèixer l'obra de Salvat-Papasseit entre els usuaris de les biblioteques públiques de Catalunya

Biblioteca Santiago Rusiñol, Sitges

23 de maig, 18h

En el marc de la dotzena edició del cicle Sitges en vers, la tertúlia literària del mes de maig es dedicarà a comentar *El poema de La rosa als llavis* de Joan Salvat-Papasseit, en una sessió moderada per Marco Montroig.

Formació per a conductors de clubs de lectura

13 de juny

Espais Escrits, Xarxa del Patrimoni Literari Català, en col·laboració amb el Servei de Biblioteques, organitza una formació virtual dirigida a dinamitzadors de clubs de lectura que estarà dedicada a Salvat-Papasseit. L'objectiu d'aquesta sessió formativa, que anirà a càrrec d'Anna Maluquer, és oferir als conductors de clubs de lectura eines i recursos útils per posar-los en pràctica durant els clubs de lectura d'obres de Salvat-Papasseit que es realitzaran al llarg de l'Any.

Vol literari.

Club de lectura sobre Salvat-Papasseit

Les tres biblioteques del districte de Gràcia (Jaume Fuster, Vila de Gràcia i Vallcarca-Penitents), en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística, organitzen el cicle de clubs de lectura “Vol literari”, que enguany dedicarà una de les sessions a comentar una obra de Joan Salvat-Papasseit amb motiu del centenari de la seva mort.

Punts de llibre

Es treballarà en l’elaboració d’un punt de llibre de préstec dedicat a Joan Salvat-Papasseit que contindrà una imatge i una citació textual de l’autor. Els punts de llibre es repartiran a les biblioteques públiques.

Altres iniciatives de l'Any

Recital de poesies de Salvat-Papasseit

25 de febrer, 12h

La Cate, Figueres

Amb motiu de la cloenda de l'exposició "Homenatge a Joan Salvat-Papasseit (1894-1924)", que es va poder veure a La Cate durant el mes de febrer, el grup Taller de Teatre va preparar un recital de textos del poeta.

Conferència sobre Salvat-Papasseit

29 de febrer, 18.30h

Biblioteca Josep Soler i Vidal, Gavà

L'associació d'escriptors i escriptores locals "Gavà de lletres" ha organitzat una xerrada per conèixer la vida i l'obra de Salvat-Papasseit. La conferència anirà a càrrec de Xavier Fernández, integrant de l'associació, que farà una introducció a la vida i l'obra del poeta i també recordarà els principals rapsodes i cantautors que han divulgat la seva poesia.

Els ingredients de la recepta poètica:

Joan Salvat-Papasseit

Març-Abril

Espai Betúlia, Badalona

En aquest taller de lectura i escriptura poètiques, impartit per Myriam Soteras, una de les sessions prendrà com a exemple la poesia de Salvat-Papasseit. En concret, s'analitzarà com es treballa el ritme del poema a través de la dimensió gràfica. L'objectiu és que els participants acabin cada una de les sessions del taller creant el seu propi poema, posant en pràctica els continguts analitzats.

Homenatges i activitats sobre Salvat-Papasseit ompliran la programació cultural de 2024 arreu del territori. En poblacions com Sitges, entre d'altres, es portarà a terme un programa dedicat específicament a l'Any Salvat-Papasseit

Commemoració de l'Any Salvat-Papasseit a Sitges

Març-Desembre

L'estiu de 1918 Salvat-Papasseit va fer estada a Sitges. Per posar en valor i donar a conèixer els vincles del poeta amb Sitges, el Grup d'Estudis Sitgetans prepara un programa d'activitats al voltant del centenari de la mort de Joan Salvat-Papasseit. Entre d'altres, s'organitzaran conferències, presentacions de llibres, col·loquis sobre Salvat-Papasseit, recitals poètics i una ofrena floral a la casa del carrer de Sant Pau de Sitges on Salvat-Papasseit va establir-se.

**Salvat-Papasseit:
l'excel·lència de la senzillesa**

14 de març, 19h

**Biblioteca Guinardó – Mercè Rodoreda,
Barcelona**

En el marc del cicle “Entre versos”, la Biblioteca Mercè Rodoreda del Guinardó se suma a la commemoració de l'Any Salvat-Papasseit amb aquesta conferència a càrrec de Jordi Virallonga, traductor del poeta al castellà, que exposarà les característiques principals de l'obra de Salvat-Papasseit.

Recital poètic

21 de març, 19h

Societat La Lliga, Capellades

En el marc del Dia Mundial de la Poesia, la Lliga vol homenatjar els autors commemorats en guany. Per aquest motiu, en aquesta activitat, diversos rapsodes recitaran poemes d'Àngel Guimerà, Vicent Andrés Estellés, Montserrat Vayreda i Joan Salvat-Papasseit, entre d'altres.

**Cabarets poètics dedicats
a Salvat-Papasseit**

22 de març, 20h

Ateneu Rosa de Foc, Barcelona

12 d'abril, 19h

Ateneu Enciclopèdic Popular, Barcelona

Tant a l'Ateneu Enciclopèdic Popular com a l'Ateneu Rosa de Foc s'han organitzat unes sessions de cabarets poètics i musicals dedicats a Joan Salvat-Papasseit, en commemoració del centenari de la seva mort.

Caramelles sitgetanes

1 d'abril

Sitges

En el marc de la cantada de caramelles que cada Dilluns de Pasqua té lloc a Sitges, la colla Caramelles Sitgetanes interpretarà el poema de Joan Salvat-Papasseit “Dona'm la mà” amb música del mestre Jordi Pañella.

Presentació del llibre *Joan Salvat-Papasseit, Poeta amb majúscula*

2 d'abril

Llibreria Finestres, Barcelona

Presentació del llibre *Joan Salvat-Papasseit, Poeta amb majúscula*, que recull l'obra poètica de l'autor, en una edició a cura de Jordi Martí Font. Hi intervindran el curador de l'edició i el poeta Enric Casasses, en una conversa moderada per Ferran Aisa. Al final de l'acte, Miriam Reyes i Joan Vinuesa oferiran una lectura de poemes.

Tertúlia literària sobre Salvat-Papasseit

2 d'abril i 7 de maig, 19h

Ateneu, Sant Cugat del Vallès

En el marc de les tertúlies literàries que organitzen conjuntament l'Ateneu santcugatenc i l'Associació Gabriel Ferrater, la figura i l'obra de Joan Salvat-Papasseit seran les protagonistes de dues de les sessions poètiques mensuals, que aniran a càrrec de l'historiador de la literatura Ferran Gadea.

Ruta literària: Joan Salvat-Papasseit, Barcelona i el mar

7 d'abril i 19 de maig, 11h

Barcelona

El Museu d'Història de Barcelona organitza dues sessions guiades de la ruta literària Joan Salvat-Papasseit a la Barceloneta, la segona de les quals s'emmarca en el programa d'activitats del festival Barcelona Poesia. La dinamització de l'itinerari anirà a càrrec de Maria Nunes.

Homenatge a Salvat-Papasseit

10 d'abril

Sala Maria-Mercè Marçal, Ateneu Barcelonès

Organitzat per l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya (ACEC), aquest acte d'homenatge a Salvat-Papasseit inclourà una intervenció de David Castillo, president de l'ACEC, i de Ferran Aisa, comissari de l'Any. L'acte es clourà amb una lectura poètica.

Jornada de promoció de la lectura

11 d'abril

Universitat de Vic

"Llegim" és la primera jornada de promoció de lectura de la Universitat de Vic. Amb motiu de les commemoracions dels anys Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estelles, en el marc d'aquesta jornada tindrà lloc una maratón de lectura de poemes d'aquestes dos autors, que se celebrarà de manera interrompuda entre les 10:30 i les 13:30h.

Presentació del programa "Joan Salvat-Papasseit a Sitges (1918-2024)"

13 d'abril, 19h

Grup d'Estudis Sitgetans

En aquest acte, Núria Amigó, presidenta del Grup d'Estudis Sitgetans, i Vinyet Panyella, coordinadora del programa, presentaran els actes vinculats a la commemoració del centenari de la mort de Salvat-Papasseit, que el 1918 va fer estada a Sitges. L'acte, que comptarà amb la presència del regidor de Cultura i Educació de l'Ajuntament de Sitges, també inclourà la presentació de la *Poesia completa* de Salvat-Papasseit, en una edició a cura de Jordi Cornudella, editor, i Enric Casasses, poeta i autor del pròleg.

L'Ateneu Enciclopèdic Popular en la formació de Salvat-Papasseit

19 d'abril, 19h

Ateneu Enciclopèdic Popular, Barcelona

L'Ateneu Enciclopèdic Popular va tenir un paper destacat en la formació adquirida per Salvat-Papasseit durant la seva joventut. En aquesta conferència, a càrrec de Ferran Aisa i Mei Vidal, es donarà a conèixer la importància d'aquest ateneu en els anys de formació del poeta. L'acte es clourà amb un recital de textos a càrrec d'Andreu Aisa i Maria dels Àngels Igartua.

Presentació del llibre

El celler de les Galeries Laietanes

18 d'abril

Agramunt

20 d'abril

Centre d'Interpretació de la Malvasia, Sitges

El mes d'abril s'han programat dues presentacions d'*El celler de les Galeries Laietanes*, una obra del crític d'art Joan M. Minguet que explica el celler que el 1916 es va obrir al soterrani de la Galeries Laietanes. La presentació a Agramunt comptarà amb la presència de l'autor, l'editora Montse Serra i el comissari de l'Any Salvat-Papasseit. En el cas de la presentació al Centre d'Interpretació de la Malvasia (CIM) de Sitges, la presentació anirà a càrrec de Joan M. Minguet; Montse Serra, editora; Alba Gràcia, directora del CIM; i Vinyet Panyella, escriptora i investigadora cultural.

XII Sitges en vers

20 d'abril, 18h

Centre Cultural Miramar, Sitges

En el marc de la dotzena edició del cicle Sitges en vers, s'ha organitzat un recital poètic amb acompanyament de piano. La presentació de l'acte anirà a càrrec de Rosa Maria Puig Reixach; recitaran Magda Altabella, Andreu Bosch, Eduard Herrmann, Dolors Juan, Xavier Miret, Vinyet Panyella, Àngels Parés, Rosa Maria Puig, Isidre Roset i Laura Sánchez, i l'acompanyament musical anirà a càrrec del compositor i pianista David Commergue. En l'acte hi col·labora la regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Sitges.

Lectura de textos de Salvat-Papasseit

23 d'abril

Ateneu Barcelonès, Barcelona

Per celebrar la diada de Sant Jordi, de 10 a 12 del matí, tindrà lloc una lectura en veu alta de textos dels autors commemorats enguany: Àngel Guimerà, Montserrat Vayreda, Vicent Andrés Estellés i Joan Salvat-Papasseit. La lectura anirà a càrrec de diverses personalitats del món de la cultura i socis de l'entitat.

Commemoració de l'Any Salvat-Papasseit a Vilafranca del Penedès

Maig

Per commemorar el centenari de la mort de Joan Salvat-Papasseit, les entitats vilafranques que conformen la plataforma Tot República organitzen diversos actes d'homenatge al poeta, que inclouran una taula rodona coordinada per Pere Martí Bertran i la programació de l'espectacle poètico-musical "El foc és la paraula", a càrrec de Jaume Calatayud i Vicente Monera.

Salvat-Papasseit, poeta d'avantguarda

19 de maig, 12h

Espai Guinovart, Agramunt

En aquest acte d'homenatge, Jordi Martí Font, Ferran Aisa i Mei Vidal presentaran el llibre *Joan Salvat-Papasseit, Poeta amb majúscula*. L'acte de presentació anirà seguit d'un recital musico-poètic i, a més, es podrà veure una mostra de les obres originals que Josep Guinovart va dedicar al poeta.

Cap hora és isarda

30 de maig, 19h

Temple Romà, Vic

Els poetes Jaume Coll Mariné, Carles Dachs i Raquel Santanera oferiran “Cap hora és isarda”, una conversa-recital sobre la poesia de Salvat-Papasseit organitzada amb l’objectiu d’apropar al públic la vida i l’obra de l’autor avantguardista.

Taller de cal·ligrames per a públic familiar

31 de maig, 17.30h

Fundació Miquel Martí i Pol, Roda de Ter

Taller a càrrec de la il·lustradora Dàlia Adillon per conèixer el cal·ligrama i la poesia visual a través d’exemples de grans artistes, com Joan Brossa, Javier Jaén Benavides, Isidro Ferrer o Alessandro Gottardo, entre d’altres, i també juga amb la poesia de Joan Salvat-Papasseit, Miquel Martí i Pol i Ramon Besora.

Presentació del llibre

Joan Salvat-Papasseit

2 de juny

Biblioteca Pilarin Bayés, Vic

Presentació del llibre per a petits i grans *Joan Salvat-Papasseit*, de Pep Molist, que recorre la vida del protagonista a través del seus poemes més emblemàtics i compta amb les il·lustracions de Christian Inaraja.

La Biblioteca de Catalunya ha digitalitzat la documentació del fons Salvat-Papasseit, que es posarà a disposició dels usuaris en accés obert

Diàleg d’Història Urbana i Patrimoni:

Joan Salvat-Papasseit

13 de juny, 19h

MUHBA Vil·la Joana, Barcelona

El programa d’aquesta sessió dedicada a Salvat-Papasseit comptarà amb la conferència “Salvat-Papasseit i Barcelona: escenaris vitals i poètics”, a càrrec de Maria Nunes, que anirà seguida de la presentació-audició “Salvat-Papasseit i la Nova Cançó”, a càrrec de Mirna Vilasís, cantant que també ha musicat poemes de Salvat-Papasseit.

**Salvat-Papasseit:
far de l'avantguarda catalana
20 de juny, 18.30h**

Biblioteca de Catalunya, Barcelona

Amb motiu del centenari de la seva mort, la Biblioteca de Catalunya digitalitzarà la documentació que es conserva al fons Salvat-Papasseit i la posarà, en accés obert, a disposició de tots els usuaris que estiguin interessats en consultar-la.

Per tal de posar en valor aquests materials, donar a conèixer la digitalització i recordar la figura de del poeta, la Biblioteca de Catalunya també ha organitzat un acte d'homenatge a Salvat-Papasseit que inclourà una taula rodona sobre la figura del poeta i la seva època, que comptarà amb la participació de Ferran Aisa, Manuel Guerrero i Dolors Marín. L'acte es clourà amb un recital de textos a càrrec de Miriam Reyes, Myriam Soteras i Joan Vinuesa.

**Sopar literari Guillem Viladot –
Joan Salvat-Papasseit
27 de juny, 20h**

Plaça del Mercat, Agramunt

Organitzat per Òmnium Cultural Segarra - Urgell, la Fundació Guillem Viladot i l'Ajuntament d'Agramunt, s'ha organitzat un sopar literari al restaurant Atípic per donar a conèixer els vincles entre Viladot i Salvat-Papasseit. L'acte també inclourà una lectura de textos dels dos autors.

**Ruta literària “Joan Salvat-Papasseit,
per les rutes amigues”**

18 de juliol, 18.30h

7 de setembre, 11h

Barcelona

El Museu d'Història de Barcelona organitza dues sessions guiades d'aquest itinerari literari pel barri de la Barceloneta, conduït per Anna Maluquer. Durant el recorregut es llegiran versos de Salvat-Papasseit, el poeta que, assetjat per totes les dissorts, practicava la dansa de l'optimisme en l'amor i en el dolor.

Concurs d'Art Gràfic “Hommage à trois”

L'Associació Internacional “Duana de les Arts” (AIDA) convoca cada any un concurs d'art gràfic que pretén honorar la memòria de tres figures literàries. Enguany, per commemorar el centenari de la mort de Salvat-Papasseit, una de les categories estarà reservada a la presentació d'obres gràfiques relacionades amb algun aspecte de la vida o l'obra del poeta.

**Acció poètico-teatral sobre
Salvat-Papasseit**

Setembre-octubre

Sitges

Espectacle escènic basat en textos de Salvat-Papasseit a càrrec de la companyia de titelles La Tija.

Lectura poètica dedicada a Joan Salvat-Papasseit

27 d'octubre

Mercat dominical de Sant Antoni, Barcelona

La sessió del mes d'octubre de les "Lectures poètiques" que s'organitzen mensualment al mercat dominical de Sant Antoni estarà dedicada a Salvat-Papasseit. Aquest homenatge comptarà amb una taula rodona, un recital poètic a càrrec de Myriam Soteras i Joan Vinuesa, i la presentació del llibre *Joan Salvat-Papasseit: Poeta amb majúscula*, a càrrec de Ferran Aisa, Xavier Díez i Jordi Martí Font.

Els dijous a la Palau

Tardor

Fundació Palau, Caldes d'Estrac

En el marc del cicle "Els dijous a la Palau" una de les sessions del programa de tardor estarà dedicada a la figura i l'obra de Joan Salvat-Papasseit, en commemoració del centenari de la seva mort.

Recital de poemes de Salvat-Papasseit relacionats amb Sitges

Tardor

Sitges

Aquest recital, coordinat pel poeta Joan Duran i l'escriptor i professor Xavier Gimeno, donarà a conèixer la presència de Sitges en l'obra poètica de Salvat-Papasseit.

Foc creuat:

Avantguardes versus Noucentisme?

Tardor

Sitges

En el marc de la commemoració de l'Any Salvat-Papasseit, Joan Duran i Xavier Gimeno, en col·laboració amb el Grup d'Estudis Sitgetans, organitzen aquest diàleg-debat sobre aquestes dues tendències estètiques.

Els manifestos de Salvat-Papasseit

Tardor

Sitges

Debat i acció sobre els manifestos de Joan Salvat-Papasseit. Activitat organitzada per Joan Duran i Xavier Gimeno amb la col·laboració del Grup d'Estudis Sitgetans.

De dignitat poeta. Relectures contemporànies de Papasseit

Tardor

**Fundació Joan Brossa. Centre de les Arts
Lliures, Barcelona**

Amb la participació de poetes i artistes de diverses disciplines, aquest homenatge reinterpreta l'obra de Salvat-Papasseit a través d'articulacions híbrides que inclouen performances i elements poètico-musicals. Entre els poetes i artistes que reinterpretaran i reescriuran l'obra papasseitiana hi ha Guim Valls, Maria Sevilla o Marc O'Callaghan. Des de l'assaig i l'experiment, "De dignitat poeta" traça un recorregut altre pel corpus literari de l'autor.

Organitza: Fundació Joan Brossa i a cobert

Jo dins el tot

Tardor

Lo Pardal. Fundació Guillem Viladot, Agramunt
A cobert. Espai de pensament crític i creació artística, Moià

“Jo dins el tot” és una trobada doble, en format de taula rodona, en què els ponents abordaran l’obra de Salvat-Papasseit en format díptic. En la primera trobada s’explorà la faceta més avantguardista de l’autor i de la qual Viladot és hereu. A la segona trobada s’explorà la seva producció literària, tot proposant una nova lectura crítica de les seves obres. “Jo dins el tot” vol recuperar l’esperit crític de Salvat-Papasseit i reivindicar el seu llegat.

Organitza: Lo Pardal i a cobert

Poesia + Arts visuals: tot és u

Novembre

Fundació Stämpfli Art Contemporani, Sitges
Diàleg entre artistes i assagistes sobre les obres d’art dedicades a Joan Salvat-Papasseit i la seva poesia. Activitat coordinada per l’historiador de l’art Ferran Martínez.

Postdates literàries

Des de l’any 2017, la Institució de les Lletres Catalanes i Catalunya Ràdio col·laboren en la campanya “Postdates literàries”. A partir de l’emissió de citacions sonores de fragments d’obres de la literatura catalana es vol incentivar la lectura i la interès per la literatura. Enguany s’inclouran cinc citacions de Joan Salvat-Papasseit entre la tria de postdates literàries que s’emetran entres els mesos de gener i juny.

La primera edició de tots els llibres de Salvat-Papasseit ja està disponible al Corpus Literari Digital

Salvat-Papasseit al Corpus Literari Digital

Amb motiu de la commemoració de l’Any Salvat-Papasseit, enguany s’ha incorporat al Corpus Literari Digital, impulsat per la Càtedra Màrius Torres de la Universitat de Lleida, la digitalització de la primera edició d’*Óssa menor*, l’únic llibre de l’autor que mancava a la seva biblioteca i que ja s’ha posat a disposició del públic.

Catàleg d'activitats

Un dels recursos que ofereix la pàgina web de l'Any Salvat-Papasseit és un catàleg amb les diverses iniciatives que han sorgit amb motiu de la commemoració. Entre d'altres, s'hi poden trobar recitals poètics i musicals, concerts i espectacles, propostes per a públic familiar, conferències, rutes literàries, un taller de creació poètica i una instal·lació artística. Les activitats es posen a disposició d'aquelles entitats dels territoris de parla catalana que vulguin contractar-les.

Recitals, espectacles poètics i instal·lació artística

La rosa als llavis

A càrrec de Meritxell Cucurella-Jorba, Valdivia i Davitillu

Un espectacle al voltant de Salvat-Papasseit amb una poeta (el dígraf del desitx), un raper (Valdivia) i un percussionista (Davitillu) dalt de l'escenari. Fusió i mestissatge, passió extrema i ironia salvatge. Energia i anarquia per retre honors a l'home, al Poeta amb majúscula i al jove talent visionari que fou Salvat-Papasseit. Amb amor, amb devoció, a partir de textos del llibre *El poema de La rosa als llavis*, i més.

El foc és la paraula

A càrrec de Jaume Calatayud i Vicente Monera

Recital poeticomusical que proposa la lectura de diversos poemes de Salvat-Papasseit amb acompanyament de guitarra. El recital està estructurat a partir d'un guió que també aporta dades sobre la vida i obra del poeta, la seva personalitat i la seva manera d'entendre i afrontar la vida.

Escriviu-me al Far West. Recital cubista a partir de poemes de Salvat-Papasseit

A càrrec de Joan Vigó i Myriam Soterias

Recital dels poemes de Salvat-Papasseit que millor representen la innovació i la singularitat de la seva poesia. Inclou un reguitzell de *Mots propis*, poemes breus i aforismes; un diàleg-collage dels poemes de Joan Salvat Papasseit amb les “ondes” dels grans poetes del futurisme, la “irradiació” dels poetes catalans i la “rosa” de Salvat-Papasseit als “llavis” de la poesia catalana del segle XXI; i també un experiment de sonorització vocal dels poemes cal·ligramàtics.

Els telèfons de Salvat-Papasseit

A càrrec del Festival EVA, En Veu Alta

Instal·lació itinerant composta per dotze aparells de telèfon antics. En despenjar-los, a l'altra banda de l'auricular hi trobareu un narrador o narradora, poeta, músic o rondallaire, recitant un fragment de Salvat-Papasseit. Podreu sentir veus ben diferents, com la d'Anna Güell, Oriol Genís, Mercè Pons, Rosa Cadafalch, Anna Gual, Mia Esteve, Jaume C. Pons Alorda o Meritxell Yanes.

Concerts

Lladre d'Amor

A càrrec de Josep Tero

Cent anys després que el poeta de *La rosa als llavis* ens deixés, el cantautor Josep Tero desplega veles per retrobar la música que des dels seixanta ens acostava a l'espai infinit de totes les cançons amb què tants cantautors i compositors ens han fet conèixer la sensibilitat i la força de qui ha estat –i és– el poeta més musicat en llengua catalana.

Canto la lluita i l'amor

A càrrec del Cor de Cambra del Palau de la Música

Concert que reivindica Salvat-Papasseit a través dels poemes musicats per compositors ben diversos, des de Manuel Oltra fins a Joan Manuel Serrat, passant per Xavier Sans, Feliu Gasull o Carles Prat, amb una estrena d'Anna Campmany. Durant el concert, la poesia de Salvat s'entrellaça amb la música coral catalana dels darrers temps i amb la pinzellada sonora de l'acordió, instrument que ens transporta al port i el mar, que tant van marcar el poeta des de la seva infantesa.

Res no és mesquí

A càrrec del Trio Orfeu i Agustí Lleyda

Concert d'homenatge a Salvat-Papasseit a través de la combinació dels seus poemes amb obres musicals d'autors del seu temps, com ara Eduard Toldrà (el qual va musicar poemes en el cicle de cançons *La Rosa als Llavis*), Paul Hindemith, Jean Cras, Anton Webern o Maurice Ravel. Un viatge per la vida de Salvat-Papasseit en què descobrirem un poeta íntim, amb ganes de viure i narrar-ho a través de cartes, notes biogràfiques i poemes, que seran recitats en primera persona i acompanyats per la música de la seva època.

Papasseit canta

A càrrec de Pere Costa i Jordi Sàbat

La poesia de Salvat-Papasseit, poeta de l'amor, de la mar i de la vida senzilla, es manté ben viva tot i el pas del temps. Amb motiu del centenari de la seva mort, el cantant i rapsode Pere Costa i el guitarrista Jordi Sàbat reinterpreten la seva lletra a partir de músiques del mateix Jordi Sàbat, però també amb música de Toti Soler, Ovidi Montllor i Carlos Boldori, músics que han resseguit aquest mateix camí amb anterioritat.

Activitats per a infants i joves

Salvat-Papasseit,

els nens de la meva escala

A càrrec de la companyia Bambadaboom i l'Associació Cultural Hola Creador

El jove poeta viu en una casa de nines i en aquest espectacle coneixerem els personatges del veïnat. A través dels contes del Joan i de les postals que envia des d'un sanatori l'any 1924 (del llibre *Postals a les filles*) coneixerem la seva vida, la seva mort, els seus contes i els seus versos, escrits per a la mainada però adreçats a tota la família. Una història escrita per Jordi Folck.

El veïnat

A càrrec de Laberta Delpoblet

Espectacle familiar de narració oral que celebra algunes de les efemèrides literàries de 2024, entre d'altres, com el centenari de la mort de Joan Salvat-Papasseit i Àngel Guimerà, i el centenari del naixement de Montserrat Vayreda i Vicent Andrés Estellés.

Taller de poesia visual: pintar la paraula o el poema-mapa. Resseguint la petja de Salvat-Papasseit

A càrrec de Myriam Soteras

Taller monogràfic per descobrir i experimentar el vessant gràfic de la poesia a través dels cal·ligrames de Salvat-Papasseit. A la primera part es comenta la poesia visual del poeta en relació amb la de poetes anteriors i posteriors. A la segona part cada participant crea el seu poema visual a partir de les tècniques del mapa d'idees, les figures retòriques i el collage.

Rutes literàries

Taller de cal·ligrames i poemes visuals

A càrrec de la Fundació Miquel Martí i Pol

L'activitat proposa conèixer el cal·ligrama i la poesia visual a través d'exemples de grans artistes com Joan Brossa, Javier Jaén Benavides, Isidro Ferrer o Alessandro Gottardo, entre d'altres, i juga amb la poesia de Joan Salvat-Papasseit, Miquel Martí i Pol i Ramon Besora. El resultat final és l'elaboració d'una làmina artística perquè les famílies dels infants o les escoles la puguin emmarcar.

Joan Salvat-Papasseit, Barcelona i el mar

A càrrec de Maria Nunes

L'obra poètica de Salvat-Papasseit es caracteritza per la presència constant d'uns temes comuns —la revolta, la llibertat, els ideals, l'amor, el mar, el món modern, l'optimisme vital, el cant a la vida quotidiana— i per la transformació mítica de la realitat. Aquesta ruta literària proposa una passejada per diversos escenaris lligats a la trajectòria vital de Salvat-Papasseit. El barri de la Barceloneta és el cor de la ruta, però la seva vida, breu i intensa, també transita per altres indrets de la Barcelona popular en una època d'agitació social.

Joan Salvat-Papasseit.

Per les rutes amigues

A càrrec d'Anna Maluquer

Itinerari literari que recorre diversos espais del barri de la Barceloneta acompanyats dels versos de Joan Salvat Papasseit, el poeta que, assetjat per totes les dissorts, practicava la dansa de l'optimisme en l'amor i en el dolor.

Conferències

“Salvat-Papasseit. Poeta amb majúscula”

A càrrec de Jordi Martí Font

La conferència tractarà sobre la vida i l’obra de Joan Salvat-Papasseit, especialment sobre les darreres edicions, tant poètiques com en prosa, destacant la traducció al català de *Fum de fàbrica* i l’obra completa, que conté els sis llibres de Salvat-Papasseit, l’obra esparsa i els poemes en castellà. La xerrada també donarà a conèixer els aforismes que l’autor va publicar a *Un enemic del poble* amb el títol de “Mots-propis”.

“Joan Salvat-Papasseit, Poeta”

A càrrec de Xavier Díez

La conferència tractarà sobre la vida i l’obra de Salvat-Papasseit i se centrarà especialment en el sis llibres de poesia que va escriure. També es farà referència als seus manifestos: “Concepte del Poeta” i “Contra els poetes en minúscula. Primer Manifest Català Futurista”.

“Joan Salvat-Papasseit, llibreter”

A càrrec d’Alex Pons Parra

La conferència tractarà sobre les diverses facetes de Salvat-Papasseit, poeta, llibreter i editor, fent èmfasi en el seu pas per les Galeries Laietanes, on l’autor s’encarregava de la secció de Llibreria. També s’explicarà el seu viatge a París per comprar llibres d’art i d’avantguarda i la posada en marxa de la Llibreria Nacional Catalana amb el seu germà Miquel, dedicada a l’edició de llibres en català.

“Joan Salvat-Papasseit i els infants”

A càrrec de Mei Vidal

Activitat centrada en l’entrevista a Salvat-Papasseit que li van fer els alumnes de l’Escola Domènech de Barcelona, l’única que es coneix del poeta. També s’exposarà el pas de Salvat-Papasseit per la corbeta Tornado de l’Asil Naval i com els infants es vestien de marinerets per les desfilades que es feien durant les festes religioses i civils de la ciutat. La conferència també parlarà de la relació del poeta amb les seves filles Salomé i Núria, protagonistes del conte *Els nens de la meva escala* i destinatàries de les postals que enviava des dels sanatoris on Salvat-Papasseit s’hostatjava per fer cura de repòs de la terrible malaltia.

“De Gorkiano a Salvat-Papasseit, poeta avantguardista”

A càrrec de Ferran Aisa

Conferència centrada en l’obra de Salvat-Papasseit com a periodista proletari i poeta avantguardista. Tractarà de la seva estada a la bohèmia romàntica de Barcelona, les tertúlies del Bar del Centro, els seus escrits a les publicacions revolucionàries *Energía*, *El Insurgente*, *Los Miserables*, *El Talión*... També es parlarà de la seva incorporació a les Joventuts Socialistes i els seus articles a *Justicia Social*, de com va passar de vigilant al Moll de la Fusta a les Galeries Laietanes i el seu pas cap a l’avantguarda, amb la creació de revistes *Un enemic del poble*, *Arc Voltaic* i *Proa*, que van consolidar finalment l’aparició del poeta avantguardista i poeta amb majúscula.

“Salvat-Papasseit a la Barcelona dels miserables”

A càrrec de Dolors Marín

La conferència tractarà sobre l'activitat social de Salvat-Papasseit durant els anys 1914 i 1916, quan va militar en moviments radicalistes i socialistes i va col·laborar als periòdics *Los Miserables* i *Justicia Social*. També es parlarà de la seva relació amb els republicans Àngel Samblancat, Fernando Pintado i altres revolucionaris, així com els articles de Salvat-Papasseit que l'any 1918 es van recollir al llibre *Humo de fàbrica*.

“Joan Salvat-Papasseit i l'esclat de l'avantguarda a Catalunya”

A càrrec de Pilar Garcia Sedas

La conferència versarà sobre l'inici de Salvat-Papasseit com a poeta d'avantguarda i la seva relació amb els artistes Joaquim Torres-García i Rafael P. Barradas, així com el seu vincle amb els moviments futuristes europeus. També es parlarà de la creació de revistes d'avantguarda i la influència rebuda pels poetes francesos Apollinaire, Pierre Albert-Birot, Max Jacob i Pierre Reverdy.

Publicacions

Reedicions i obres completes

Poesia completa

Pròleg d'Enric Casasses,
edició de Jordi Cornudella

Edicions 62

Febrer 2024

Joan Salvat-Papasseit,

Poeta amb majúscula

Edició de Jordi Martí Font, pròleg de Joan
Fuster i epíleg de Ferran Aisa i Mei Vidal

Coedició de Lo Diable Gros i Godall

Març 2024

Mots propis

Pròleg de Jordi Martí Font,
il·lustracions d'Amat Pellejà

Coedició de Lo Diable Gros i Godall

Març 2024

La rosa als llavis

Introducció d'Anna Perera Roura

Edicions Bromera,

col·lecció Els nostres autors

Setembre 2024

Novetats editorials

El celler de les Galeries Laietanes

Autor: Joan M. Minguet

Vibop

Novembre 2023

Joan Salvat-Papasseit

Text i selecció de poemes de Pep Molist,
il·lustracions de Christian Inaraja

El Cep i la Nansa Edicions

Gener 2024

Obra infantil de Joan Salvat-Papasseit

(títol provisional)

Edició i pròleg de Pere Martí i Bertran,
il·lustracions de Maria Espluga

El Cep i la Nansa Edicions

Setembre 2024

L'esplendor davant l'abisme

Autor: Agustín Comotto

Comanegra

Setembre 2024

Traduccions

Trandafirul pe buze

Edició bilingüe, traducció al romanès
d'Elena Ciutescu

Meronia

Maig 2023

Me he cruzado con un hombre que pasaba. Antología de poesía y prosa

Edició bilingüe, traducció al castellà
de Jordi Virallonga

Cátedra

Setembre 2023

Fum de fàbrica

Traducció al català de Jordi Martí Font,
pròleg de Dolors Marín

Coedició de Manifest Llibres i Lo Diable Gros

Març 2024

La rosa als llavis

Edició de bibliòfil bilingüe,
traducció a l'anglès de Dominic Keown

Associació de Bibliòfils de Barcelona

Novembre 2024

Amb motiu de l'any Salvat-Papasseit es publicaran dues edicions de la seva poesia completa, llibres per a infants i joves, noves traduccions i estudis i assajos dedicats a la seva vida i obra

Estudis

Cada ferida la sang d'un poema: vida i obra de Salvat-Papasseit (títol provisional)

Autor: Ferran Gadea i Gambús

Editorial Barcino

Juny 2024

El quart paisatge. Salvat-Papasseit, avantguardista al Sitges noucentista

Autora: Vinyet Panyella

Grup d'Estudis Sitgetans: Col·lecció Estudis Sitgetans

Novembre 2024

Revistes

Ítaca. Revista de Filologia. Dossier monogràfic "Centenaris compartits: Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estellés". Coordinat per Aina Monferrer.

L'Aiguadolç. Revista de literatura. Dossier monogràfic: "Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estellés: dos poetes del poble". Coordinat per Irene Mira-Navarro.

Visat. Article d'Elena Ciutescu sobre la traducció de *La rosa als llavis* de Joan Salvat-Papasseit al romanès.

La Corbella. Article de Ferran Aisa sobre els vincles de Salvat-Papasseit amb les comarques tarragonines.

Plecs d'Història Local. Dossier "Enemics del poder establert" sobre Vicent Andrés Estellés i Joan Salvat-Papasseit. Coordinat per Andreu Ginés

Web i imatge institucional

Web institucional

Amb motiu de l'Any Salvat-Papasseit s'ha creat la pàgina web anysalvatpapasseit.cat, que recopila tota la informació relacionada amb la commemoració. Al costat d'un text de presentació escrit pel comissari de l'Any, s'hi podrà trobar una biografia de l'autor amb imatges d'arxiu; l'agenda d'actes previstos; un seguit de recursos com ara informació sobre l'autor disponible

en línia, un catàleg d'activitats programables, diverses exposicions dedicades a Salvat-Papasseit, bibliografia de l'autor i el logotip de l'Any; un recull de premsa que aplegarà tots els articles sobre la commemoració, i un darrer apartat dedicat a l'organització de l'Any, amb la informació del comissariat i de les entitats col·laboradores que fan possible la commemoració, així com l'adreça de correu electrònic i les xarxes socials de l'Any.

Any Salvat-Papasseit

Inici | Objectius | L'autor | Agenda | Recursos | Comunicació | Organització

«Encara no he escrit mai sense mullar la ploma al cor»

J. Salvat-Papasseit

100 anys de la mort de Joan Salvat-Papasseit

Enguany fa cent anys que Joan Salvat-Papasseit va morir a Barcelona. És conegut sobretot com a poeta avantguardista, amb títols que no han estat prou reeditats, exceptuant *El poema de La rosa als llavis*, que va ser tema d'estudi en els cicles educatius. Tampoc no ha estat gaire traduït a altres llengües; no obstant això, la seva obra va ser difosa a partir dels anys seixanta pels integrants d'Els Setze Jutges i la Nova Cançó, que van musicar molts dels seus poemes. La seva poesia també va esdevenir espectacle en la versió *Nocturn per a acordió* del grup teatral Dagoll Dagom.

La commemoració de l'Any Salvat-Papasseit ha de ser un motiu important per revalorar la seva obra i estendre-la entre la ciutadania, especialment entre joves, ja que Salvat-Papasseit era un poeta jove que s'hi adreçava dient-los: "Sigueu, al menys, cada u de vosaltres una cuca de llum". Els joves catalans haurien d'emmirallar-se en els versos amorosos, populars o d'avantguarda de Salvat-Papasseit i seguir el consell que ofería als poetes amb minúscula: "jo us invito, poetes, a que sigueu futurs, és a dir, immortals. A que canteu avui com el dia d'avui. Que no mideu els versos, ni els compteu amb els dits, ni els cobreu amb diners. Vivim sempre de nou. El demà és més bell sempre que el passat. I si voleu rimar, podeu rimar, però sigueu Poetes, Poetes amb majúscula altius, valents, heroics i sobretot sincers".

L'obra de Salvat-Papasseit no només és poètica, sinó que abraça la prosa ja sigui com a articulista, pensador revolucionari, crític d'art o narrador. El seu compromís social es va plasmar en les seves col·laboracions en publicacions periòdiques. També va destacar com a poeta popular post-maragallí i romàntic. Salvat-Papasseit

100
Joan
Salvat-Papasseit

Imatge institucional

La imatge institucional de l'Any (portada del dossier) és un retrat de Joan Salvat-Papasseit, d'autor desconegut, que pertany al CRAI - Biblioteca de la Universitat de Barcelona. Es pot descarregar des de la pàgina web de l'Any Salvat-Papasseit.

100
Joan
Salvat-Papasseit

Organització

Organitza

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes

Institucions i entitats col·laboradores

A cobert	Biblioteca de la UVic-UCC
Ajuntament d'Agramunt	Biblioteca Guinardó – Mercè Rodoreda, Barcelona
Ajuntament de Barcelona	Biblioteca Pilarin Bayés, Vic
Ajuntament de Lleida	CAL Vilafranca del Penedès
Ajuntament de Manresa	Casa de Cultura, Diputació de Girona
Ajuntament de Sitges	Casino de Vic
Associació de Bibliòfils de Barcelona	Càtedra Josep Anton Baixeras de Patrimoni Literari Català (Universitat Rovira i Virgili)
Associació de Professionals i Estudiosos en Llengua i Literatura Catalanes	Càtedra Màrius Torres (Universitat de Lleida)
Associació el Cor Canta	Càtedra Verdaguer de la UVic-UCC
Associació Foto Torroella	Centre artístic del Penedès – L'Agrícola
Associació Gabriel Ferrater	Centre de cultura popular La Violeta
Associació Joan Manén	Col·lectiu Pere Quart
Associació poètica Vers i Revers	Comanegra
Associació Promoció de la Memòria Popular	Cor de Cambra del Palau de la Música
Ateneu Barcelonès	Departament de Territori
Ateneu Enciclopèdic Popular	Departament d'Educació
Ateneu Rosa de Foc	Diputació de Girona
Ateneu Santcugatenc	Edicions 62
Badaboom	Edicions Bromera
Biblioteca Barceloneta – La Fraternitat, Barcelona	Editorial Barcino
Biblioteca de Catalunya	El Cep i la Nansa Edicions

Espai Betúlia
Espai Guinovart
Espais Escrits
Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
Festival Barcelona Poesia
Festival de poesia de Girona
Festival EVA, En Veu Alta
Festival Poesia Lleida
Festival Tocats de Lletra
Fundació Guillem Viladot
Fundació Joan Brossa
Fundació Josep Pla
Fundació Miquel Martí i Pol
Fundació Palau
Fundación Zenobia Juan Ramón Jiménez
Galeria-Llibreria L'Illa del Tresor
Godall Edicions
Grup de Recerca de Literatura Comparada
en l'Espai Intel·lectual Europeu
Grup d'Estudis Sitgetans
Institut de Cultura de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans
Institut Joan Salvat-Papasseit
Institut Ramon Llull
La Xarxa+
Lo Diable Gros
Manifest Llibres
Marxa de Torxes de Vilafranca
Mercat dominical de Sant Antoni
Museu d'Història de Barcelona
Òmnium Cultural Alt Empordà
Òmnium Cultural Alt Maresme
Òmnium Cultural Alt Penedès
Òmnium Cultural Bages – Moianès
Òmnium Cultural Osona – Lluçanès
Òmnium Cultural Segarra – Urgell
Orfeo de Sants
Patronat d'Estudis Osonencs
PEN Català
Revista *Ítaca*
Revista *L'Aiguadolç*
Revista *La corbella*
Revista *Plecs d'Història Local*
Revista *Visat*
Servei de Biblioteques
Serveis Territorials de Cultura a la Catalunya
Central
Sitges en Vers
Societat Catalana de Llengua i Literatura
Taleia Cultura
Territorial de Vilafranca de l'ANC
Tramoia Cultura
Universitat de Barcelona
Vibop edicions
Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de
Barcelona

Comunicació i premsa

Web

Commemoració:

anysalvatpapasseit.cat

ILC: <https://cultura.gencat.cat/ca/ilc>

Xarxes socials

Commemoració:

X: @AnyPapasseit

ILC:

Facebook: <https://www.facebook.com/Lletres/>

X: @Lletres

Instagram: @lletrescatalanes

Correu electrònic

Commemoració:

anysalvatpapasseit.cultura@gencat.cat

ILC:

ilc.cultura@gencat.cat

Premsa

Departament de Cultura:

Telèfon: 933 162 732

Correu electrònic:

premsa.cultura@gencat.cat

ILC:

Telèfon: 933 162 745

Correu electrònic:

comunicacioilc.cultura@gencat.cat

Postal

**Perquè
has vingut
han florit
els lilàs**

Joan Salvat-Papasseit

La Institució de les Lletres Catalanes va incorporar al seu catàleg de #PostalsLiteràries aquesta de Joan Salvat-Papasseit. «Perquè has vingut han florit els lilàs» és el primer vers d'un dels poemes que formen part de *La rosa als llavis*, llibre que l'autor va publicar el 1923 i que va esdevenir una fita en la història de la poesia eroticoamorosa en llengua catalana.

El vers és representatiu de l'exaltació sensitiva amb què es presenten les relacions amoroses en l'obra de Salvat-Papasseit. A més, la presència d'elements florals i coloristes és també un dels trets característics de la seva poesia. Així, la natura es fusiona harmònicament amb l'amor: «Perquè has vingut ara torno a estimar».

Annexos

Recursos en línia

Associació d'Escriptors en Llengua Catalana. Joan Salvat-Papasseit

Joan Salvat-Papasseit al Corpus Literari Digital (Càtedra Màrius Torres)

Joan Salvat-Papasseit al Mapa Literari Català

LletrA. Joan Salvat-Papasseit

Música de poetes. Joan Salvat Papasseit

Biblioteca de Catalunya. Fons personal de Joan Salvat-Papasseit

Universitat de Barcelona. Documentació de Joan Salvat-Papasseit

Biblioteca virtual Miguel de Cervantes: *Un enemic del poble*

Biblioteca virtual Miguel de Cervantes. *Arc-voltaic*

Textos de Joan Salvat-Papasseit a *Stroligut*

Joan Salvat-Papasseit: El poema de *La rosa als llavis* (material didàctic)

Propostes didàctiques (Viu la poesia)

Joan Salvat-Papasseit · Poetaavantguardistacatalà (Exposició, Arts Santa Mònica)